

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. birželio 13 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — SESV 355 straipsnio 3 punktas — Gibraltaro statusas — SESV 56 straipsnis — Laisvė teikti paslaugas — Išimtinai vidaus situacija — Nepriimtinumai“

Byloje C-591/15

dėl *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court)* (Aukštasis teismas (Anglija ir Velsas), Karalienės suolo skyrius (Administracinių bylų kolegija), Jungtinė Karalystė) 2015 m. rugsėjo 21 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2015 m. lapkričio 13 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

The Queen, prašoma

The Gibraltar Betting and Gaming Association Limited,

prieš

Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs

Her Majesty's Treasury,

dalyvaujant

Her Majesty's Government of Gibraltar,

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas K. Lenaerts, pirmininko pavaduotojas A. Tizzano, kolegijų pirmininkai M. Ilešič (pranešėjas), L. Bay Larsen ir T. von Danwitz, teisėjai J. Malenovský, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, C. Toader, C. Vajda, S. Rodin, F. Biltgen ir K. Jürimäe,

generalinis advokatas M. Szpunar,

posėdžio sekretorius K. Malacek, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2016 m. spalio 4 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *The Gibraltar Betting and Gaming Association Limited*, atstovaujamos QC D. Rose, baristerės J. Boyd ir solisitorės L. J. Cass,

* Proceso kalba: anglų.

- *Her Majesty's Government of Gibraltar*, atstovaujamos QC D. Pannick, QC M. Llamas ir baristerio R. Mehta, įgalioto solisitorės F. Laurence,
- Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos S. Simmons, M. Holt ir D. Robertson, padedamų QC K. Beal ir baristerių J. Oliver ir S. Wilkinson,
- Belgijos vyriausybės, atstovaujamos L. Van den Broeck ir M. Jacobs, padedamų advokatų R. Verbeke ir P. Vlaemminck,
- Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek, T. Müller ir J. Vláčil,
- Airijos, atstovaujamos E. Creedon, A. Joyce ir J. Quaney, padedamų SC C. Power ir BL C. Toland,
- Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos A. Sampol Pucurull ir A. Rubio González,
- Portugalijos vyriausybės, atstovaujamos L. Inez Fernandes, M. Figueiredo, A. Silva Coelho ir P. de Sousa Inês,
- Europos Komisijos, atstovaujamos R. Lyal ir W. Roels,

susipažinęs su 2017 m. sausio 19 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,
priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su SESV 56 straipsnio ir 355 straipsnio 3 dalies išaiškinimu.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *The Gibraltar Betting and Gaming Association Limited* (toliau – GBGA) ir *Commissioners for Her Majesty's Revenue and Customs* (Mokesčių ir muitų administratorius, Jungtinė Karalystė) ir *Her Majesty's Treasury* (valstybės biudžetas, Jungtinė Karalystė) ginčą dėl apmokestinimo tvarkos, nustatančios azartinių lošimų mokesčius, teisėtumo.

Teisinis pagrindas

Tarptautinė teisė

- 3 Jungtinių Tautų Chartijos, pasirašytos 1945 m. birželio 26 d. San Franciske, XI skyrius „Deklaracija dėl priklausomų teritorijų“ apima 73 straipsnį, kuriame numatyta:

„Jungtinių Tautų narės, būdamos atsakingos ar prisiimančios atsakomybę už teritorijų, kurių tautos dar nėra pasiekusios visiškos savivaldos, valdymą, pripažįsta šių teritorijų gyventojų interesų pirmumo principą ir laiko savo šventa pareiga kuo daugiau prisidėti keliant gyventojų gerovę pagal šia [c]hartija nustatytą tarptautinės taikos ir saugumo sistemą, siekdamos:

<...>

- e. Generaliniam Sekretoriui informacijos tikslais, bet su tokiais apribojimais, kurių reikia saugumo ir konstituciniais sumetimais, reguliariai perduoti statistinę ir kitokią specialiąją informaciją apie ekonomines, socialines ir švietimo sąlygas teritorijose, už kurias jos yra atitinkamai atsakingos, išskyrus teritorijas, kurioms taikomos XII ir XIII skyrių nuostatos.“

Gibraltaro statusas

- 4 Ispanijos karalius perleido Gibraltarą Didžiosios Britanijos Karūnai pagal 1713 m. liepos 13 d. su Didžiosios Britanijos karaliene sudarytą Utrechto sutartį, kuri buvo viena iš karų dėl Ispanijos sosto paveldėjimo baigiančių sutarčių. Šios sutarties X straipsnio paskutiniame sakinyje buvo nurodyta, kad, jei Didžiosios Britanijos Karūna kada nors ketintų dovanoti, parduoti arba kaip nors kitaip perleisti Gibraltarą miesto nuosavybę, pirmenybę ji turėtų teikti Ispanijos Karalystei, o ne kitiems suinteresuotiesiems asmenims.
- 5 Šiuo metu Gibraltaras yra Didžiosios Britanijos Karūnos kolonija. Jis nėra Jungtinės Karalystės dalis.
- 6 Gibraltarą valdymo sistema nustatyta *Gibraltar Constitution Order 2006* (2006 m. Gibraltarą konstitucinis nutarimas), įsigaliojusiam 2007 m. sausio 1 d. Remiantis šiuo nutarimu, vykdomąją valdžią vykdo Karalienės paskirtas gubernatorius, o nustatytą vidaus kompetenciją įgyvendina *Her Majesty's Government of Gibraltar* (toliau – Gibraltarą vyriausybė). Įstatymų leidžiamoji valdžia priklauso Karalienei ir Gibraltarą parlamentui, kurio narius kas ketveri metai renka Gibraltarą elektoratas. Įsteigti Gibraltarą teismai. Vis dėlto egzistuoja galimybė apskųsti Gibraltarą Aukščiausiojo Teismo sprendimus *Judicial Committee of the Privy Council* (Slaptosios Tarybos teisminė komisija).
- 7 Pagal tarptautinę teisę Gibraltarą yra priklausomų teritorijų sąrašė, kaip tai suprantama pagal Jungtinių Tautų Chartijos 73 straipsnį.
- 8 Pagal Bendrijos teisę Gibraltarą yra Europos teritorija, už kurios išorės santykius, remiantis SESV 355 straipsnio 3 dalimi, atsako kuri nors valstybė narė ir kuriai taikomos Sutarties nuostatos. Tačiau Aktas dėl Danijos Karalystės, Airijos ir Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos karalystės stojimo sąlygų ir Sutarčių pritaikomųjų pataisų (OL L 73, 1972, p. 14; toliau – 1972 m. stojimo aktas) numato, kad tam tikros Sutarties nuostatos Gibraltarui netaikomos.
- 9 1972 m. stojimo akto 28 straipsnyje nustatyta:
„Bendrijos institucijų aktai dėl EEB sutarties II priede išvardytų produktų ir produktų, kuriems, importuojant į Bendriją, turi būti taikomos konkrečios taisyklės dėl bendrosios žemės ūkio politikos įgyvendinimo, taip pat aktai dėl valstybių narių įstatymų dėl apyvartos mokesčių suderinimo netaikomi Gibraltarui, jei Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, vieningai nenusprendžia kitaip.“
- 10 Remiantis 1972 m. stojimo akto 29 straipsniu kartu su jo I priedo I dalies 4 punktu, Gibraltarą nėra Sąjungos muitų teritorijos dalis.

Jungtinės Karalystės teisė

- 11 Jungtinėje Karalystėje yra septyni azartinių lošimų mokesčiai. Apmokestinimo tvarka, nustatyta *Finance Act 2014* (2014 m. Finansų įstatymas, toliau FA 2014) 3 dalies 1–4 skyriuose ir šio įstatymo 27–29 prieduose, susijusi su trimis pagrindinėje byloje nagrinėjamais mokesčiais, t. y. bendruoju lažybų mokesčiu, išskyrus skirtumo lažybas, fondinių lažybų mokesčiu ir nuotolinių lošimų mokesčiu, ir šiuo klausimu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo teigimu, nustato apmokestinimo „remiantis vartojimo vieta“ tvarką.
- 12 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas savo prašyme priimti prejudicinį sprendimą kaip pavyzdį nurodo nuostatas, susijusias su nuotolinių lošimų mokesčiu, numatytas FA 2014 3 dalies 3 skyriuje.

- 13 FA 2014 154 skyriuje „nuotoliniai lošimai“ apibrėžti kaip lošimai, kuriuose asmenys dalyvauja internetu, telefonu, per televiziją, radiją arba naudodamiesi kitomis elektroninėmis ar kitokiomis ryšio priemonėmis.
- 14 FA 2014 155 skyriaus 1 dalyje numatyta, kad akcizo mokestis, vadinamas „nuotolinių lošimų mokesčiu“, renkamas „apmokestinamajam asmeniui dalyvaujant nuotoliniuose lošimuose to asmens ir kito asmens (lošimo paslaugų teikėjo) susitarimu“.
- 15 Sąvoka „apmokestinamasis asmuo“ apibrėžta FA 2014 155 skyriaus 2 dalyje, kaip, be kita ko, apimanti „bet kurį Jungtinėje Karalystėje įsisteigusį ar gyvenantį asmenį (JK asmuo)“. FA 2014 186 straipsnio 1 dalyje „bet kuris Jungtinėje Karalystėje įsisteigęs ar gyvenantis asmuo (JK asmuo)“ apibrėžtas kaip „fizinis asmuo, paprastai gyvenantis Jungtinėje Karalystėje“, arba kaip „įstatymų nustatyta tvarka Jungtinėje Karalystėje įsteigtas juridinis asmuo“.
- 16 Remiantis FA 2014 155 straipsnio 3 dalimi nuotolinių lošimų mokesčio tarifas yra 15 % nuo „lošimo paslaugų teikėjo pelno“ iš nuotolinių lošimų per atitinkamą ataskaitinį laikotarpį.
- 17 FA 2014 157 skyriuje apibrėžta sąvoka „lošimų paslaugų teikėjo pelnas“ įprastų lošimų srityje taip, kad apskaičiuojant pelną reikia atsižvelgti į visus paslaugų teikėjui atliktus lošimų statymus per atitinkamą ataskaitinį laikotarpį, susijusį su įprastais lošimais, ir atimti per šį laikotarpį paslaugų teikėjo patirtas išlaidas, susijusias su lošiant išmokėtais laimėjimais.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 18 GBGA yra profesinė asociacija, kurios nariai daugiausia yra Gibraltare įsisteigę azartinių lošimų paslaugų teikėjai, teikiantys nuotolinių lošimų paslaugas klientams Jungtinėje Karalystėje ir kitur.
- 19 2014 m. liepos 17 d. Jungtinėje Karalystėje įsigaliojo apmokestinimo tvarka, susijusi su azartinių lošimų mokesčiais, numatyta FA 2014, papildyta mokesčių ir maitų administratoriaus pranešimais ir gairėmis (toliau – nauja apmokestinimo tvarka).
- 20 GBGA pateikė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme ieškinį dėl naujos apmokestinimo tvarkos teisėtumo Sąjungos teisės atžvilgiu patikrinimo. Šiuo klausimu ji teigia, kad pagal šią tvarką mokėtini mokesčiai peržengia nacionalinės teritorijos ribas, yra laisvo paslaugų teikimo kliūtis ir diskriminuoja paslaugų teikėjus, įsisteigusius ne Jungtinėje Karalystėje. Be to, šių mokesčių negali pateisinti Jungtinės Karalystės nurodyti tikslai, kurie yra iš esmės ekonominiai. Todėl nauja apmokestinimo tvarka nesuderinama su SESV 56 straipsniu.
- 21 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad remiantis nuotolinių lošimų apmokestinimo tvarka, taikyta iki įsigaliojant naujai apmokestinimo tvarkai, azartinių lošimų paslaugų teikėjai, įsisteigę Jungtinėje Karalystėje, mokėjo 15 % nuo bruto pelno mokestį, nepriklausomai nuo klientų gyvenamosios vietos, t. y. šis mokestis buvo pagrįstas „teikėjo vietos“ principu. Nuotolinio lošimo paslaugų teikėjai, įsisteigę Gibraltare ar kitur, o ne Jungtinės Karalystės teritorijoje, Jungtinėje Karalystėje nemokėjo jokio mokesčio už savo teikiamas nuotolinių lošimų paslaugas Jungtinėje Karalystėje įsisteigusiems ar gyvenantiems asmenims.
- 22 Šis teismas tvirtina, kad naujos apmokestinimo tvarkos, pagrįstos „vartojimo vieta“, pagrindiniai tikslai yra pakeisti azartinių lošimų apmokestinimą taip, kad teikėjai, tokių lošimų paslaugas siūlantys klientams Jungtinėje Karalystėje, neatsižvelgiant į jų įsisteigimo vietą, mokėtų mokestį už šias paslaugas, kurio tarifas yra 15 % nuo šių teikėjų pelno, kaip apibrėžta FA 2014, per atitinkamą mokestinį laikotarpį į Jungtinės Karalystės biudžetą.

- 23 Dėl šių naujų mokesčių, visų pirma nuotolinių lošimų mokesčio, kurį nurodo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas savo sprendime ir kuris vienodai taikomas visiems ūkio subjektams, teikiantiems nuotolinių lošimų paslaugas Jungtinėje Karalystėje įsisteigusiems ar gyvenantiems asmenims, poveikio tokių lošimų paslaugų teikėjai, įsisteigę Gibraltare, kaip antai GBGA nariai, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo teigimu, negali daugiau teikti savo paslaugų Jungtinės Karalystės azartinių lošimų rinkoje nemokėdami jokių mokesčių šiai valstybei narei.
- 24 Atsižvelgdamas į šiuos svarstymus, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad svarbu išaiškinti konstitucinį Gibraltar statusą pagal Sąjungos teisę ir, konkrečiau, klausimą, ar ūkio subjektai, kaip antai GBGA nariai, įsisteigę Gibraltare, gali remtis Sąjungos teise Jungtinės Karalystės reglamentavimo, nustatančio naują apmokestinimo tvarką, atžvilgiu ir, jei taip, ar toks reglamentavimas pažeidžia SESV 56 straipsnio reikalavimus.
- 25 Šiomis aplinkybėmis *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court)* (Aukštojo teismo (Anglija ir Velsas) Karalienės suolo skyrius (administracinių bylų kolegija), Jungtinė Karalystė) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:
- „1. Atsižvelgiant į SESV 56 straipsnį ir Gibraltar ir Jungtinės Karalystės konstitucinius santykius:
- a) ar <...> Sąjungos teisės taikymo tikslais Gibraltarą ir Jungtinę Karalystę reikia laikyti viena valstybe nare ir todėl SESV 56 straipsnis taikomas tik tiek, kiek jis gali būti taikomas vidaus priemonei;
 - b) ar atsižvelgiant į SESV 355 straipsnio 3 dalį Gibraltar turi atskiros nuo Jungtinės Karalystės teritorijos konstitucinį statusą <...> Sąjungoje ir todėl SESV 56 straipsnio tikslais paslaugų teikimas tarp Gibraltar ir Jungtinės Karalystės turi būti laikomas prekyba Sąjungos viduje;
 - c) ar Gibraltarą reikia laikyti trečiaja šalimi ar teritorija ir todėl <...> Sąjungos teisė sandoriams tarp Gibraltar ir Jungtinės Karalystės taikoma tik tuo atveju, kai ši teisė turi poveikį valstybės narės santykiams su ne valstybe nare;
 - d) ar SESV 56 straipsnio tikslais Gibraltar ir Jungtinės Karalystės konstituciniai santykiai vertintini kaip nors kitaip?
2. Ar tokiomis nacionalinėmis apmokestinimo priemonėmis, kokios nustatytos pagal naująją apmokestinimo tvarką, ribojama laisvo paslaugų judėjimo teisė, kaip ji suprantama pagal SESV 56 straipsnį?
3. Jeigu taip, ar tikslai, kurių, kaip nustatė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, siekiama vidaus priemonėmis (kaip antai naująją apmokestinimo tvarką), yra teisėti tikslai, kuriais galima pateisinti laisvo paslaugų judėjimo teisės, nustatytos SESV 56 straipsnyje, apribojimą?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo klausimo

- 26 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės teiraujasi, ar SESV 355 straipsnio 3 dalį kartu su SESV 56 straipsniu reikia aiškinti taip, kad ūkio subjektų, įsisteigusių Gibraltare, paslaugų teikimas Jungtinėje Karalystėje įsisteigusiems ar gyvenantiems asmenims, atsižvelgiant į Sąjungos teisę, yra situacija, kurios visi elementai susiję su viena valstybe nare.
- 27 Siekiant atsakyti į šį klausimą, visų pirma primintina, kad Sąjungos teisė valstybėms narėms taikoma pagal ESS 52 straipsnio 1 dalį. Be to, remiantis ESS 52 straipsnio 2 dalimi teritorinė Sutarčių taikymo sritis patikslinta SESV 355 straipsnyje.

- 28 SESV 355 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad Sutarčių nuostatos taikomos Europos teritorijoms, už kurių išorės santykius atsako kuri nors valstybė narė.
- 29 Šiuo klausimu primintina, kad Gibraltaras yra Europos teritorija, už kurios išorės santykius atsako valstybė narė, t. y. Jungtinė Karalystė, ir Sąjungos teisė šiai teritorijai taikoma remiantis SESV 355 straipsnio 3 dalimi (šiuo klausimu žr. 2003 m. rugsėjo 23 d. Sprendimo *Komisija / Jungtinė Karalystė*, C-30/01, EU:C:2003:489, 47 punktą ir 2006 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Ispanija / Jungtinė Karalystė*, C-145/04, EU:C:2006:543, 19 punktą).
- 30 Nukrypstant nuo SESV 355 straipsnio 3 dalies, pagal 1972 m. stojimo aktą Gibraltarui netaikomi Sąjungos aktai tam tikrose Sąjungos teisės srityse; šios išimtys buvo įtvirtintos atsižvelgiant į specifinę teisinę padėtį, būtent į šios teritorijos laisvojo uosto statusą (šiuo klausimu žr. 2005 m. liepos 21 d. Sprendimo *Komisija / Jungtinė Karalystė*, C-349/03, EU:C:2005:488, 41 punktą). Vis dėlto šios išimtys neapima laisvės teikti paslaugas, numatytos SESV 56 straipsnyje.
- 31 Iš to, kas minėta, matyti, kad SESV 56 straipsnis, remiantis SESV 355 straipsnio 3 dalimi, taikomas Gibraltarui.
- 32 Be to, svarbu priminti, kad pagal SESV 56 straipsnį Sąjungoje uždraudžiami laisvės teikti paslaugas apribojimai, taikomi valstybių narių nacionaliniams subjektams, kurie yra įsisteigę kitoje valstybėje narėje negu valstybė, kurios subjektas yra asmuo, kuriam tos paslaugos teikiamos.
- 33 Vis dėlto, remiantis suformuota jurisprudencija, ESV sutarties nuostatos dėl laisvo paslaugų teikimo netaikomos situacijai, jeigu visi jos elementai susiję tik su viena valstybe nare (2016 m. lapkričio 15 d. Sprendimo *Ullens de Schooten*, C-268/15, EU:C:2016:874, 47 punktą ir nurodyta jurisprudencija).
- 34 Šiomis aplinkybėmis reikia išnagrinėti, ar ūkio subjektų, įsisteigusių Gibraltare, paslaugų teikimas Jungtinėje Karalystėje įsisteigusiems ar gyvenantiems asmenims, atsižvelgiant į Sąjungos teisę, yra situacija, kurios visi elementai susiję su viena valstybe nare.
- 35 Šiuo klausimu aišku, kaip jau konstatavo Teisingumo Teismas ir teigė visi suinteresuotieji asmenys, kad Gibraltaras nėra Jungtinės Karalystės dalis (šiuo klausimu žr. 2003 m. rugsėjo 23 d. Sprendimo *Komisija / Jungtinė Karalystė*, C-30/01, EU:C:2003:489, 47 punktą ir 2006 m. rugsėjo 12 d. Sprendimo *Ispanija / Jungtinė Karalystė*, C-145/04, EU:C:2006:543, 15 punktą).
- 36 Vis dėlto ši aplinkybė negali būti lemiama nustatant, ar dvi teritorijos nuostatų, susijusių su pagrindinėmis laisvėmis, taikymo tikslais turi būti laikomos viena valstybe nare. Iš tiesų, Teisingumo Teismas 2005 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *Jersey Produce Marketing Organisation* (C-293/02, EU:C:2005:664) 54 punkte jau nusprendė, kad EB 23, EB 25, EB 28 ir EB 29 straipsnių taikymo tikslais Normandijos salos, kurių dalis yra Džersio sala, Meno sala ir Jungtinė Karalystė turi būti traktuojamos kaip viena valstybė narė, nepaisant aplinkybės, kad šios salos nėra Jungtinės Karalystės dalis.
- 37 Darydamas šią išvadą Teisingumo Teismas, priminęs, kad Jungtinė Karalystė atsako už Džersio išorės santykius, be kita ko, rėmėsi aplinkybe, kad pagal 1972 m. Stojimo akto protokolo Nr. 3 dėl Normandijos salų ir Meno salos 1 straipsnio 1 dalį Sąjungos reglamentavimas muitų ir kiekybinių apribojimų srityje taikomas Normandijos saloms ir Meno salai „tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir Jungtinei Karalystei“, taip pat tuo, kad nėra šių salų statuso aspektų, leidžiančių šių salų ir Jungtinės Karalystės santykius laikyti panašiais į tuos, kurie egzistuoja tarp dviejų valstybių narių (šiuo klausimu žr. 2005 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *Jersey Produce Marketing Organisation*, C-293/02, EU:C:2005:664, 43, 45 ir 46 punktus).
- 38 Pirmiausia, kalbant apie sąlygas, kurioms esant SESV 56 straipsnis taikomas Gibraltarui, reikia pasakyti, kad iš tiesų SESV 355 straipsnio 3 dalyje nepažymima, jog šis 56 straipsnis taikomas Gibraltarui „tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir Jungtinei Karalystei“.

- 39 Todėl svarbu priminti, kad SESV 355 straipsnio 3 dalis leidžia taikyti Sąjungos teisės nuostatas Gibraltaro teritorijoje su 1972 m. stojimo akte aiškiai numatytais išimtimis, kurios vis dėlto neapima laisvės teikti paslaugas.
- 40 Be to, Gibraltaro vyriausybės nurodytas faktas, kad SESV 56 straipsnis taikomas Gibraltarui remiantis SESV 355 straipsnio 3 dalimi, o Jungtinei Karalystei remiantis ESS 52 straipsnio 1 dalimi, šiuo atveju nesvarbus. Iš tiesų, analogiškomis aplinkybėmis faktas, kad Sąjungos reglamentavimas muitų ir kiekybinių apribojimų srityje taikomas Normandijos saloms ir Meno salai remiantis 1972 m. stojimo akto protokolo Nr. 3 1 straipsnio 1 dalimi, nesukliudė Teisingumo Teismui nuspręsti, kad šio reglamentavimo taikymo tikslais šios salos ir Jungtinė Karalystė turi būti laikomos viena valstybe nare (2005 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *Jersey Produce Marketing Organisation*, C-293/02, EU:C:2005:664, 54 punktas).
- 41 Antra, nėra kitų elementų, leidžiančių laikyti Gibraltaro ir Jungtinės Karalystės santykius SESV 56 straipsnio tikslais panašiais į dviejų valstybių narių santykius.
- 42 Gibraltaro ir Jungtinės Karalystės prekybą prilyginus prekybai tarp valstybių narių būtų paneigtas SESV 355 straipsnio 3 dalimi pripažintas šios teritorijos ir šios valstybės narės ryšys. Šiuo atveju neginčytina, kad Jungtinė Karalystė prisiėmė pagal sutartis įsipareigojimus kitoms valstybėms narėms, kiek tai susiję su Sąjungos teisės taikymu ir perkėlimu Gibraltaro teritorijoje (šiuo klausimu žr. 2003 m. rugsėjo 23 d. Sprendimo *Komisija / Jungtinė Karalystė*, C-30/01, EU:C:2003:489, 1 ir 47 punktus ir 2005 m. liepos 21 d. Sprendimo *Komisija / Jungtinė Karalystė*, C-349/03, EU:C:2005:488, 56 punktą), kaip generalinis advokatas teigia išvados 37 punkte.
- 43 Iš to darytina išvada, kad ūkio subjektų, įsisteigusių Gibraltare, paslaugų teikimas Jungtinėje Karalystėje įsisteigusiems ar gyvenantiems asmenims, atsižvelgiant į Sąjungos teisę, yra situacija, kurios visi elementai susiję su viena valstybe nare.
- 44 Šiuo aiškinimu neleidžia suabejoti Gibraltaro vyriausybės argumentas, pagal kurį tai keltų grėsmę SESV 26 straipsnyje nustatytam tikslui užtikrinti vidaus rinkos funkcionavimą ir tikslui įtraukti Gibraltarą į šią rinką, kurio, šios vyriausybės teigimu, siekiama SESV 355 straipsnio 3 dalimi.
- 45 Šiuo klausimu primintina, kad pagal pačios SESV 26 straipsnio 2 dalies formuluotę numatyta, kad vidaus rinką sudaro vidaus sienų neturinti erdvė, kurioje pagal Sutarčių nuostatas užtikrinamas laisvas prekių, asmenų, paslaugų ir kapitalo judėjimas, o SESV 56 straipsnis ir yra tokia nuostata, susijusi su laisvu paslaugų teikimu.
- 46 Kaip nurodyta šio sprendimo 32 ir 33 punktuose, tam, kad būtų taikomas SESV 56 straipsnis, atitinkama situacija turi turėti užsienio elementą.
- 47 Šio sprendimo 43 punkte pateiktas aiškinimas SESV 56 straipsnio nedarą netaikytino Gibraltaro teritorijoje, kaip tvirtina Gibraltaro vyriausybė. Ši nuostata išlieka visiškai taikytina šioje teritorijoje tomis pačiomis sąlygomis, įskaitant sąlygą, susijusią su reikalavimu turėti užsienio elementą, kaip numatyta visai kitai Sąjungos teritorijai, kurioje jis taikomas.
- 48 Svarstymai, susiję su Gibraltaro statusu pagal nacionalinę konstitucinę teisę ar pagal tarptautinę teisę, taip pat nepaneigia šio aiškinimo.
- 49 Pirmiausia dėl Gibraltaro statuso pagal nacionalinę konstitucinę teisę Gibraltaro vyriausybė, remdamasi 1978 m. spalio 10 d. Sprendimu *Hansen & Balle* (148/77, EU:C:1978:173), teigia, kad šios teritorijos statusas Sąjungos teisėje turi būti nustatomas visų pirma pagal jos statusą nacionalinėje teisėje.

- 50 Šiuo klausimu primintina, kad Teisingumo Teismo šio sprendimo 10 punkte pateikta išvada, pagal kurią Prancūzijos užjūrio departamentų statusas visų pirma apibrėžiamas remiantis Prancūzijos Konstitucija, kurioje numatyta, kad šie departamentai yra Prancūzijos Respublikos sudėtinė dalis, turi būti aiškinama šiame kontekste, nes ji susijusi su EEB sutarties 227 straipsnio 1 dalimi, pagal kurią ši sutartis taikoma visai „Prancūzijos Respublikai“ (šiuo klausimu žr. 1978 m. spalio 10 d. Sprendimo *Hansen & Balle*, 148/77, EU:C:1978:173, 9 punktą). Tai apibrėždamas Teisingumo Teismas siekė tik pripažinti, kad šie departamentai yra šios valstybės narės dalis ir pasibaigus dvejų metų terminui, numatytam šio 227 straipsnio 2 dalyje, Sąjungos teisė visiškai taikoma šiose teritorijose, nes jos yra šios valstybės narės sudėtinė dalis (šiuo klausimu žr. 1978 m. spalio 10 d. Sprendimo *Hansen & Balle*, 148/77, EU:C:1978:173, 10 punktą).
- 51 Kaip matyti iš šio sprendimo 31 punkto, Sąjungos teisė taikoma Gibraltariui ne dėl to, kad jis yra Jungtinės Karalystės dalis, bet remiantis SESV 355 straipsnio 3 dalimi.
- 52 Antra, dėl Gibraltaro statuso pagal tarptautinę teisę neginčytina, kad Gibraltaras yra priklausomų teritorijų sąrašė, kaip tai suprantama pagal Jungtinių Tautų chartijos 73 straipsnį.
- 53 Šiuo klausimu Gibraltaro vyriausybė teigia, kad laikantis aiškinimo, pateikto šio sprendimo 43 punkte, būtų keliami grėsmė šios teritorijos statusui pagal tarptautinę teisę, visų pirma pažeidžiama Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos priimta 1972 m. spalio 24 d. Rezoliucija Nr. 2625 (XXV), pagal kurią kolonijos teritorija turi turėti atskirą statusą, kuris skiriasi nuo ją administruojančios valstybės teritorijos statuso.
- 54 Šis SESV 355 straipsnio 3 dalies kartu su SESV 56 straipsniu aiškinimas neturi jokios įtakos Gibraltaro teritorijos statusui pagal tarptautinę teisę, nes jame pažymima, kad tiek, kiek Sąjungos teisė taikoma šiai teritorijai kaip Europos teritorijai, kurios įgaliojimus užsienio reikalų srityje vykdo valstybė narė, t. y. Jungtinė Karalystė, ūkio subjektų, įsisteigusių Gibraltare, paslaugų teikimas Jungtinėje Karalystėje įsisteigusiems ar gyvenantiems asmenims, atsižvelgiant į Sąjungos teisę, yra situacija, kurios visi elementai susiję su viena valstybe nare. Šio aiškinimo nereikia suprasti taip, kad jis kelia grėsmę atskiram ir skirtingam Gibraltaro statusui.
- 55 Šiomis aplinkybėmis pridurtina, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas tik nurodė, kad pagrindinėje byloje nagrinėjama nauja apmokestinimo tvarka yra vienodai taikoma atitinkamos valstybės narės piliečiams ir kitų valstybių narių piliečiams, bet nenurodė jokių kitų konkrečių elementų, leidžiančių nustatyti ryšį tarp pagrindinės bylos dalyko ir SESV 56 straipsnio, priešingai, nei reikalauja Teisingumo Teismo procedūros reglamento 94 straipsnis (šiuo klausimu žr. 2016 m. lapkričio 15 d. Sprendimo *Ullens de Schooten*, C-268/15, EU:C:2016:874, 55 punktą).
- 56 Iš visų minėtų svarstymų matyti, kad į pirmąjį klausimą reikia atsakyti taip: SESV 355 straipsnio 3 dalį kartu su SESV 56 straipsniu reikia aiškinti taip, kad ūkio subjektų, įsisteigusių Gibraltare, paslaugų teikimas Jungtinėje Karalystėje įsisteigusiems ar gyvenantiems asmenims atsižvelgiant į Sąjungos teisę yra situacija, kurios visi elementai susiję su viena valstybe nare.

Dėl antrojo ir trečiojo klausimų

- 57 Atsižvelgiant į atsakymą į pirmąjį klausimą į antrąjį ir trečiąjį klausimus atsakyti nereikia.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 58 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

SESV 355 straipsnio 3 dalį kartu su SESV 56 straipsniu reikia aiškinti taip, kad ūkio subjektų, įsisteigusių Gibraltare, paslaugų teikimas Jungtinėje Karalystėje įsisteigusiams ar gyvenantiems asmenims atsižvelgiant į Sąjungos teisę yra situacija, kurios visi elementai susiję su viena valstybe nare.

Parašai.